

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak (przewodniczący)

SSN Paweł Grzegorzczak (sprawozdawca)

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa A. J., M. J., E. Z. i J. Z.
przeciwko Skarbowi Państwa - Staroście B.
o ustalenie opłaty z tytułu użytkowania wieczystego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 30 czerwca 2021 r.,
zażalenia powodów na postanowienie Sądu Okręgowego w C.
z dnia 11 grudnia 2020 r., sygn. akt VI Ca [...],

1. oddala zażalenie;

**2. zasądza od powodów A. J. i M. J. na rzecz Skarbu Państwa -
Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 240
(dwieście czterdzieści 00/100) złotych tytułem kosztów
postępowania zażaleniowego;**

**3. zasądza od powodów E. Z. i J. Z. na rzecz Skarbu Państwa -
Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 240
(dwieście czterdzieści 00/100) złotych tytułem kosztów
postępowania zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 11 grudnia 2020 r. Sąd Okręgowy w C. odrzucił skargę kasacyjną powodów A. J. i M. J. oraz E. Z. i J. Z. od wyroku tego Sądu z dnia 22 lipca 2020 r., którym zmieniono na skutek apelacji pozwanego Skarbu

Państwa - Starosty B. wyrok Sądu Rejonowego w Z. z dnia 20 września 2019 r. wydany w sprawie z powództwa o ustalenie stawki opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego.

Sąd Okręgowy wskazał, że przedmiotem sporu o wysokość opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego jest prawo majątkowe, mające wartość ekonomiczną i wpływające na sferę majątkową strony. W sprawach tych skarga kasacyjna jest dopuszczalna tylko wtedy, gdy wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest niższa niż 50 000 zł. W okolicznościach sprawy wartość ta wynosiła 757 zł i 759 zł, co prowadziło do odrzucenia skargi kasacyjnej.

Postanowienie Sądu Okręgowego zaskarżyli zażaleniem powodowie, zarzucając naruszenie art. 398² § 1 k.p.c. i wnosząc o jego uchylenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego dopuszczalność jest ograniczona ze względu na przedmiot sprawy (art. 398² § 2 k.p.c.) oraz - w sprawach o prawa majątkowe - ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia (art. 398² § 1 k.p.c.). W sprawach o prawa majątkowe skarga kasacyjna jest niedopuszczalna, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 50 000 zł.

Skarżący nie negowali, że wartość przedmiotu zaskarżenia lokuje się *in casu* poniżej dolnej granicy kryterium *ratio valoris*, zarzucali natomiast, że Sąd Okręgowy błędnie przyjął, że sprawa, w której złożono skargę kasacyjną, jest sprawą o prawa majątkowe. Istotą roszczenia powodów nie jest bowiem „kwota finansowa”, lecz właściwa klasyfikacja nieruchomości, a w konsekwencji stawka opłaty.

Przedmiotem sprawy są prawa majątkowe, jeżeli zgłoszone żądanie zmierza do ochrony dobra o majątkowym charakterze, służąc realizacji interesów majątkowych. O kwalifikacji tej decyduje typowy interes, jaki realizuje sporne prawo. Za majątkowe uznaje się prawa rzeczowe, wierzytelności opiewające na świadczenia majątkowe, prawa majątkowe małżeńskie i prawa własności intelektualnej (zob. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2005 r., III CZP 111/05, OSNC 2006, nr 11, poz. 183 i z dnia 16 października 2009 r., III CZP 54/09, OSNC 2010, nr 3, poz. 34, oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia

22 czerwca 2012 r., V CSK 291/11, niepubl., z dnia 16 października 2014 r., III CZ 42/14, niepubl., z dnia 28 stycznia 2015 r., II CZ 87/14, niepubl., i z dnia 8 grudnia 2016 r., III CZ 53/16, niepubl.).

Przedmiotem postępowania, w którym złożono skargę, było żądanie ustalenia właściwej stawki opłaty z tytułu użytkowania wieczystego. Stawka ta decyduje o rozmiarze świadczenia majątkowego, które powodowie są obowiązani spełniać na rzecz właściciela gruntu tytułem ekwiwalentu za korzystanie z gruntu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2017 r., I CSK 46/17, niepubl.). Spór ten ma zatem źródło w prawie rzeczowym, jakim jest użytkowanie wieczyste i dotyczy związanej z tym prawem powinności spoczywającej na powodach, przy czym powinność ta ma niewątpliwie majątkowy charakter, a rozstrzygnięcie sporu, jak prawidłowo dostrzegł Sąd Okręgowy, rzutuje bezpośrednio na sytuację majątkową stron postępowania.

Bez znaczenia jest w tym kontekście to, że żądanie powództwa nie opiewało na zasądzenie konkretnej kwoty pieniężnej. Do spraw o prawa majątkowe w znaczeniu przyjętym w art. 398² § 1 k.p.c. należą bowiem nie tylko sprawy inicjowane powództwem o zasądzenie świadczenia, lecz także powództwem o ustalenie i ukształtowanie prawa lub stosunku prawnego (por. w odniesieniu do sporów dotyczących opłat za użytkowanie wieczyste postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2002 r., V CZ 110/02, niepubl., z dnia 19 czerwca 2008 r., V CZ 37/08, niepubl., z dnia 8 listopada 2012 r., V CSK 33/12, niepubl. i z dnia 5 listopada 2014 r., III CZ 43/14, niepubl.).

Sąd Okręgowy trafnie zatem uznał, że sprawa, w której złożono skargę kasacyjną, jest sprawą o prawa majątkowe.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 oraz art. 98 § 1 w związku z art. 391 § 1, art. 394¹ § 3 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.